

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Tečaj VIII.

V Ljubljani 10. veličiga travna 1855.

List 19.

Marija naša pomočnica.

Ko dan se po gorah prijazno zaznava,
Blisobna danica na nebu priplava,
Zvonenje v zvonikih se milo glasi;
Nebes ino zemlje kraljico casti.

V nebesih Marija se razveseljuješ,
Kjer zdihljeje naše Bogu izročuješ,
Migljajo zvezdice, ki v pasu cvete,
In vedno pri Tebi bliskece žare.

Ko ljubiš nam solnce posilja gorkote,
Prijateljsko gledaš nas boje sirote,
Dobrotna Divica le mati si Ti;
Pri Tebi se vedno krepkosti dobi.

Opoldne že zopet zvonovi donijo,
Ki Tebe, precista Devica, slavijo,
Le doli pogledaj Marija na nas;
Zaupljivo kličemo k Tebi na glas.

Neskončna dobrotu po Tebi izvira,
Ki nase slabote mogočno podpira,
Zaupen zdaj grešnik ki Tebi hitim,
Pri Tebi pomoči, ljubezni dohim.

Ko solnce preljubo za goro zahaja,
Zvonenje castitljivo Mater obdaja,
Ko čas se približa, pa v miru zaspim;
Marija, naj v Tebi se zopet zbudim!

J. Zupancič.

Katoliška cerkev na Turškim.

B. V Azii.

Osoda Nestorijanov od l. 1842 s' em.

Nikomur ni neznano, de je turška deržava v poslednjih 20 letih bila tako oslabeła, de jo je le perzadevanje keršanskih evropejskih vlad dozday se razpada obvarovalo. Veliko se tudi sliši od enakopravnosti, ktero bojo kristjani na Turškim z mahomedanci imeli. Sultan jo obeta, njegovi pašati dobijo povelje jo rabiti. Ali komu niso djanja verjetniši spričevanja kakor vse besede in pisma?

„Volkshalle“ mesca febr. t. l. pové po dopisu iz Zagreba, de je bil kristjan Stojanovič blizo Tulse v Bosni v poslednjih dneih od Turkov obdolžen, de je par volov ukradel. Vlekli so reveža pred mudirja (turškiga vradnika), kteri obdolženimu pred vsim izpraševanjem 1017 udarcov (reci tavžent in sedemnajst) na gole podplate namahati ukaže. Zday ga še le vpraša, če je res vole ukradel. Stojanovič upije, de ne, de je nedolžen. Mudir mu ukaže lasé, ki jih je na verhu glave imel, (Bosnjaki si glavo brijejo razun šopa na temenu), na poleno naviti in tajisto tako dolgo sukati, de se bo tatvine vdal. Kristjan le terdi, de je nedolžen, lasje se mu

s korenino izrujejo, zgrudil se je na tla in od velicih bolečin — umrl. — Dva dni potlej se je izvedilo, de sta bila dva Turka vole ukradla. Tako pravico imajo kristjani še današnji dan per Turkih!

Nestorijani so imeli svoje sela med Kurdi, ki so fanatiški moslemini, pod lastnimi glavarji, kteri so skorej neodvisni od turške oblasti. Eden tih glavarjev Beder khan Bej po imenu, podšuntan od šejka iz Kuremi-a, ki se je svetiga delal, je l. 1843 planil v sela kristjanov v Tjaridiu in jih do 10.000 pomoril, veliko žen in otrok pa proč vlekkel kakor sužnike. Angleski poslanec Stratford Kanning je v Carigradu vlado permoral, de je komisarja poslala v Kurdistan, de so bili vjeti spet razpušeni. Posebno so Kurdi pazili na duhovne in jih morili, cerkve pa poderali. V vasi Minijaniši je v l. 1846 bilo samo 12 hiš od 70, ki so bile tam poprej, zakaj rodovine vsih družih so bile popolnoma pomorjene. Posebno strašna je bila morija v Lizanu per vodi Zabi. Ko so bili ljudje te doline zvedili, de se jim Bederkhan s svojimi ljutimi Kurdi bliza, so zbežali na goro, nesli seboj, kar so zamogli in se poskrili tam po skalovji, kamor komaj kozé priti zamorejo. Ali Bederkhan jih je zapazil. in viditi, de jih doiti ne more, jih obleže. Solnce je hudo peklo, kristjanam zmanjka vode in živeža, in se torej morajo udati. S persego na koran je Bederkhan obljubil jim prostost, samo orožje in premoženje naj dajo od sebe. Zday so kristjani pustili Kurdam k njim na višavo priti, in ti, viditi vjete brez orožja, jih začno brez razločka sekati, in ko so bilo morije na zadnje že trudni, te, ki so se per življenji bili, čez skalovje doli v vodo Zabo pahati in metati. Od tavžent ljudi, ki so bili tukaj, pravijo, je komaj en sam ubežal. Angličan Layard, ki je iskal razvalin asirskiga mesta Ninive, je kmalo potlej po tih krajih groze hodil, in tako le piše: „Od perviga sim vidil posamezne (človeške) čepinje pod skalami; potlej kupe ubeljenih kosti; se visej ostanke oblačil. Na germih so še viseli skorej celi okostnjaki (trupla, ki niso več družiga kakor gole kosti), jih šteti ni bilo mogoče. Ko smo persli do skale, ki kakor stena kviško moli, je bilo vse okoli s kostmi pokrito, sem in tje dolge spletene kite ženskih, ubeljene platnene cunje in odergnjeni čevlji. Tu so bile čepinje vsake velikosti, od otroka, ki še ni bil rojen do starčika, ki že ni imel več zob. To še ni nič, je nam rekel voditel, to so samo kosti teh, ki so bili čez te skale pahnjeni, ali kteri so, de bi pred mečem ubežali, sami se doli spustili, in nam je pokazal globočino, ki je bila vsa s človeškimi kostmi pokrita.“ Tolika grozovitnost in pa svarjenje poslanca Kanninga,

bi si kdo mislil, je sultanov divan primorala, Bederkhana kaznovati. Prazno upanje. Saj je bila to le prelita kri giavrov, kavranov (nevernih psov, kakor Turki kristjane pitajo). Bederkhan pelje torej l. 1846 svoje Kurde v druge sela kaldejskih kristjanov, kjer ga l. 1843 ni bilo. Vas Tkoma je štela 160 hiš, Kurdi so jo požgali, in morili brez izjeme, 300 ženskih je bilo pred glavarja privlečenih in pred njegovimi očmi poklanih. Ravno tako je bila z drugimi seli; verti so razdjani, cerkve poderte. Nar manj polovica ljudi je bilo umorjenih. Nadlegovanje kersanskih poslancev v Carigradu je zdaj vendar toliko opravilo, de je sultan poslal armado puntarskiga glavarja Kurdov kaznovat. Poveljnik Osman paša je premagal Bederkhana v dveh bitvah in ga v roke dobil. Ali sova sovi oči ne izkljuje. Vsa kazen za Bederkhana je bila, de je mogel s svojo družino domovino zapustiti. Premoženje mu je bilo pušeno. Perpeljan je bil v Carigrad, in od tod peljan na otok Kandijo. Ali je še tam, se ne vé. Bralo se je pa pred nekima 2 letama, de ga misli turška vlada nazaj v njegovo domovino pustiti! Ko je Bederkhan odsel, se je pesica begunov vernila v Tkomo; ali Nur-Ulah-Bej, drugi glavar Kurdov, jih napade, de bi kaj od skritih zakladov od njih izvedel. Veliko jih umrje v neznanih mukah, drugi so pobegnili na Perzijansko.

VI. Maroniti.

Ta majhni, čeversti rod prebiva po Libanon-skih visavah v Sirii od Saide noter doli do Druzov. Vsih Maronitov je zdaj do 200.000, vsi so katoliške vere, in imajo 9 škofij. 1) Antiohija, patriarhat. Patriarh prebiva v samostanu Kanobinu v hribih blizo Tripolja. 2) Bejrut, 3) Sidon, 4) na otoku Cipru, 5) Tripoli; v ti škofiji stoji še sloveče stare cedre, pod katerimi se na praznik Jezusoviga spremenjenja na 4 altarjih sveta maša bere. 6) Balbek v dolini med Libanonam in Antilibanonam. 7) Damask, velika škofija, 8) Gibail, 9) Alepo, velika škofija. — Maroniti, tako imenovani od samostana sv. Marona, so bili nekđaj v krivoverstvo monotelitov, ki so le eno voljo v Kristusu verovali, zapleteni, koliko pa, se ne more prav vediti. Pa že ob časih križanskih vojsk, so se bili jeli s katoliško cerkvijo ediniti, popolnoma se je to zgodilo l. 1445 v florentinskim cerkvenim zboru. Papež Gregor XIII. je v Rimu l. 1584 za Maronite sole utemelil, od kodar oni še zméraj svoje duhovne dobivajo. Per Božji službi imajo sirski in arabski jezik. Njih nar več je v deželi Kesruani, svoje pridelke oni nar bolj prodajajo v morskem mestu Bairutu. Število samostanov, ki se derze postav sv. Antona pušavnika, je veliko za minhe in za nune. — Maroniti so imeli svoje glavarje, kateri so sultanu vsako leto dajo (tribut) placevali, sicer pa neodvisni bili. Kakor Černogorci so se znali vedno braniti napadam ropateljnih pasatov v okolici, in so zamogli v sili do 30.000 oboroženih mož v boj postaviti. Eden njih nar slavnisih glavarjev je bil Emir Bešir, ki je čez nje do l. 1840 gospodaril iz terdnjave Deir el Kamar-e. Ali srečni stan Maronitov je l. 1840 nehal.

Zviti Mehemed Ali, egipčanski paša, je bil l. 1832 Sirijo posedel, in pod njegovo roko, akoravno je bila terda, so se ljudje veliko boljši počutili, kakor kdaj poprej pod sultanovim jarmam. Tako so bili tudi Maroniti njegovi podložni, njih stari kersanski glavar Emir Bešir je dobro z njim shajal. l. 1840 so bile angleška in avstrijska vlada se zavezale sultanu pomagati, egipčanskiga

pašata ukrotiti in vse dežele, ki jih je bil po sili posedel, spet sultanu v oblast dati. Francoska vlada, takrat pod kraljem Ludovikom Filipam in ministram Thiersam, se je delala, kakor de bi hotla katolicanam pomagati; Maroniti, od nje nekako preslepljeni, so le še deržali z egipčani, akoravno so bile druge četere velike deržave Evrope že zoper Mehemed-Alita sklep storile. Tako so bili peršli Maroniti v zadrege od vsih strani. Nar prvo so premagane egipčanske derhali v svojim begu sela kristjanov silno obropali, ravno zato je bilo takrat nabiranje milovšine po Avstrii za-nje vpejlano. Ali zdaj, ko je bil sultan s pomočjo evropejskih kristjanov spet gospodar Sirije, so se še le prav perčele nadloge Maronitov. Divji Albanezi, ki jih je bil sultan v Sirijo postavil, so ropali, požigali, morili, skrunili po Libanu brez opoveranja! Emir Bešir je bil, akoravno se je bil prostovoljno v roke zmagavcov podal, od službe odstavljen, od Angličanov prvič v Malto in potlej v Carigrad peljan. Kakor jagnjeta so bili katoliški Maroniti od Turkov v smert vlačeni; bati se je bilo, de bo ves rod uničen! Nič se ni bralo, de bi se bil kdo za-nje potegnil, staroverskim Rusam in protestantovskim Angličanam, pravi Mihelis, je bilo le še prav, de je katoliški rod Maronitov na mejah Palestine tako oslabil! Še neverni divji Druzi so se tudi zdaj čez Maronite vzdignili, in angleški poročnik, polkovnik Rose, je Druzam, ne pa Maronitam roko deržal.

Iz vsiga tega se lahko vidi, de gorje je kristjanam, ki morajo biti pod turško oblastjo. Nikoli si niso svesti, de bi Turki na nje ne planili, jih ne obropali, nemorili. Ni je pravice; uboštvo, nevednost, srošina so grenki sad, ki ga je od nekđaj železni jarm Turkov kristjanam dajal in jim ga še daje dan današnji.

V. Sezun.

Družba svet. delinstva Jezusoviga.

Preljubi kersanski otroci

O kako srečni ste, ker ste keršeni, ker Jezusa Kristusa in njegove nauke poznate, de po njih živeti in v nebesa priti zamorete! kako srečni ste, ker dobre, keršanske starše imate, kateri vas lepo varujejo in za vašo dušo in telo pridno skerbé! O de bi pač tudi vedili, kako nesrečni so tisti otroci, katerih starši Jezusa in njegove svete vere ne spoznajo; posebno so to otroci na Kitajskim! Bodite si vi revni ali bogati, in ko bi tudi naj revniši bili, imate vender mater, očeta, ki vas ljubijo in za vas skerbé, ali imate koga družiga, ki vas namesti njih v svojo skerb vzame. Vi ste po svetim kerstu otroci Božji postali; vi bote tako srečni, preljubiga Jezusa v sv. obhajilu prejeti, ali pa ste k mizi Gospodovi že pristopili; poslednjič pa vas nebesa čakajo! Vse to pa pogrešajo ubogi, nesrečni otroci na Kitajskim; oni nimajo nobeniga praviga veselja v tem življenji, in nimajo upanja do nebeškiga kraljestva. Za-nje, vsaj za veliko število zmed njih ni kersta, ni nebes, ni nobeniga zakramenta, nobeniga mašnika, de bi jih podučil in jim v zveličanje pot pokazal, ako jim vi k vsimu temu ne pripomorete; za-nje ni doma, ne hiše, ne pribežališa nobeniga, ako jim ga vi ne pripravite. Nečloveški starši v tistih krajih svoje otroke prodajajo, jih iz svoje hiše izganjajo in jim vrata zaklepajo; male deteta na ulice in ceste v blato pomečejo, de jih potem psi in prešiči požró, druge

pa v vodo veržejo, de utonejo, nekteri očetje in matere svoje lastne otroke clo zakoljejo ali zadržijo. —

Keršanski otroci! ali mar ne bote usmiljenja imeli s toliko nesrečnimi otroci? ali jim ne bote radi pomagali, de bodo oteti in zveličani, kakor ste tudi vi po Jezusu, detetu Božjim, odrešeni in v večno zveličanje posvečeni bili? To zamorete, to vam je prav lahko storiti. Le kratke vsakdanje molitvice in pa majhniga vsakoletniga darila je k temu treba, kar bote družbi svetiga detinstva Jezusoviga vpisani z veseljem in lahko opravljali. Vse to vam bodo vaši gospodje duhovni in drugi učeniki bolj natanko razložili in dopovedali; tudi v to primernih podobic vam bodo lahko oskerbeli, ki se zdaj tudi v Ljubljani pri častitim vredništvu „Zgodnje Danice“ dobiti zamorejo. — Poglejte! gospodje misionarji se sami v veliko nevarnost postavijo, veliko težav in terpljenja rado voljno prestanejo, darujejo svoje življenje — v otebto in zveličanje tistih nesrečnih otrok! ali bi jim dober, priden, pobožen otrok kratko molitvice in majhen darek odreči zamogel? Ker pa večidel sami dati kaj ne morete, ali si tudi zaslužiti s čem nimate, pa poposrite svoje ljube starše ali botre, tete ali stričke, ali pa druge dobrotnike, de vam vsaki mesec 1 krajcar dajo za družbo svetiga detinstva Jezusoviga. Kdo bi otroku krajcar odrek, ki lepo ročice povzdigne in ljubeznjivo prosi, ne za-se, ampak za uboge zaveržene ajdovske otročiče? Angeli varhi, kateri gledajo obličje Očeta nebeskiga, bodo posebno na take dobre otroke veselo gledali, njih molitvice in mile darove pred tron milosti Božje nosili, rosili pa tudi usmiljenje Božje čez-nje, de bodo rastle ne le na starosti, ampak tudi v modrosti in ljubeznjivosti pri Bogu in pri ljudeh. Ako se bote, ljubi keršanski otroci! družbi svetiga detinstva Jezusoviga pridružili, bo milionov kitajskih otrok, časne iz večne smerti po vas otetih, za vas molilo; oni po vas oteti bodo spet druge, svoje brate in sestre, svoje rojake otevali, učili in jim v zveličanje pomagali: tako se bo z milostjo Božjo po družnikih svetiga detinstva Jezusoviga vse Kitajsko cesarstvo k Jezusu Kristusu spreobrnilo. Ako se že za veliko dobroto spozna, v časnih potrebah komu na pomoč priti — koliko več se le je dobrota, komu v nebesa pomagati, ktere edine nas popolnoma in vekomaj srečne storiti zamorejo! Jezus, otrokam priserčni prijatelj, pa tudi sam pravi: „Resnično vam povem, kar ste kterimu teh malih storili, ste meni storili!“

Lepa družba svetiga detinstva Jezusoviga, ki se je l. 1843 na Francoskim začela in potem po vsi Evropi lepo razprostila, se je tudi v vse naše avstrijske dežele vpeljala, v kterih je že pred dvema letama okoli 40.000 družnikov štela: med njimi so tudi, bratje našiga presvitliga cesarja. Upamo, de se bote tudi vi, naši ljubi slovenski otroci, ker ste dobriga, usmiljeniga serca, iz vsih krajev njim pridružili. Naj vam torej zdaj v podbudo še lep. posnemanja vreden z gled tekočiga leta povem. V mestu Hag-u na dolenjim Avstrijskim so z začetkom tega leta po dovoljenji častitiga gosp. fajmostra ondotni gosp. kaplan Karl Vaserman družbo svetiga detinstva vpeljati sklenili, in s tem namenam v prvo nedeljo po svetih treh Kraljih v pridigi omenjeno družbo staršem v živo priporočili in jim serčno prigovarjali, de naj svoje otroke zlasti k spolnovanju poglavitne keršanske zapovedi, k pravi ljubezni do Boga in do bližnjiga budijo in

vnemajo, de naj jih že v zgodnji mladosti zato napeljujejo, Jezusu, Božjemu detetu, v svojih revnih, usmiljenja vrednih bratih in sestricah postreči, pristopiti in dobro storiti. Potem, ko so se imenovani gospod s primernimi podobicami preskerbeli, so brez odkladanja to sveto družbo pričeli: in v malo dneh se ji je že 220 otrok pridružilo, ko njih število dan na dan raste — v otebto nesrečnih otrok in zatéro malikovavstva na Kitajskim. Otroci imajo do te družbe pravo veselje. „Jez bom tudi mamoz za krajcarček prosil“, je rekel neki otročiček. „In kaj boš z njim začel?“ ga vprašajo. „Jezušku ga bom dal“, je odgovoril. Najdejo se tudi bogoljubni dobrotniki, kateri za eniga ali pa več revnih otrok družbine krajcarje odrajtujejo, de se tudi sadu tega svetiga društva vdeležijo. Omenjeni gospod pa so sklenili, vsak mesec v šoli krajcarčke pobirati, de se ne pozabi in dobro delo ne zastane. De se je pa vse to prav z Bogom začelo, je bila v ta namen za družnike svetiga detinstva po storjeni vpejljavi sv. maša z blagoslovom ali žegnam, ter vse Jezusu in njegovi presveti materi Devici Marii izročeno.

Kaj ne? ljubi otroci, de bote tudi vi take bogoljubne in dobredelne otroke posnemali! Saj že iz tega zdaj spoznate, koliko dobro delo bote storili, koliko nesrečnim otrokam časno in večno življenje oteli, koliko k zatiri nečloveškiga ravnanja, k zatiri nevere in malikovanja, ter k razširi edinozveličavne svete vere Jezusove pripomogli, ako bote k ljubeznjivi družbi svetiga detinstva pristopili. S tem bote pa tudi sami sebi veliko pomagali, ker se bote odpustkov in drugih gnad in duhovnih dobrot te družbe vdeležili, in se pri Bogu veliko zaslužnja za nebesa pridobili. Naj se zgodi! Bog daj srečo! To v vaš lastni prid in v časni in večni blagor vesoljniga človeštva iz serca prosi in želi

Vaš prijatelj
Anton.

Ogled po Slovenskim.

Iz Ljubljane. Tudi prečastito in slavno predstojništvo Ljubljanske hranilnice se je velikoserčno skazalo za novo Ternovsko cerkev ter je v ta namen v seji 26. p. m. odmenilo prelepi dar: 2000 gold. — Cerkev zdaj odznotrjaj in odzunaj gladijo in likajo in oboke delajo. Streha iz škerli je pred nekoliko dnevi dokončana; ravno v petek teden je bil pa v prico veliko gledavcov na kuplo lepi križ postavljen, kteriga je Ljubljanski zlatár Jožef Šule prav izverstno in ukusno izdelal. Narejen je iz čverstiga medniga pleha ter galvanisko vse čez z deset cekini in pol močno pozlačen; visok je 7½ čevljev, ima 4 čevlje 5 palcov v širjavi, in je 3 palce debel in 6 palcov širok. Čisto in leskeče pozlačenje, uglajeni lik in tanko izdelanje tega visokiga križa priporočuje imenovaniga mojstra, kateri je bil tudi že čani za novo Boštanjsko cerkev križ naredil.

* Včeraj 9. vel. travna so prečastiti gospod kardinal, milostivi knez Friderik Schwarzenberg iz Rima v naše mesto prišli in se kmalo po enajstih dopoldne precej dalje po železnici na Dunaj podali.

* V dosego samostalnih duhovnij je bilo 1., 2. in 3. dan t. m. v škofijski pisarnici navadno veliko spraševanje. Vprašanja so bile: E jure ecclesiastico: 1. Ostendatur, Christum Dominum in Ecclesia sua potestatem visibilem constituisse. 2. Quandonam, per quem et a quot proclamationibus matrimonii potest dispensatio obtineri? 3. Cajus foundationem duarum missarum quotannis celebrandarum erecturus adfert parcho 100 fl. C. M. Quan-

donam poterit parochus foundationem acceptare et quomodo erit foundationis instrumentum erigendum? — E theologia dogmatica: 1. Quomodo vindicatur Ecclesiae nostrae nota apostolicitatis? 2. Quae sunt conditiones justificationis? 3. Qui sunt effectus ss. eucharistiae sacramenti? — E theologia morali: 1. Notio virtutis christianae expliciter. 2. Officium abstinendi diebus dominicis et festivis ab operibus servilibus exponatur. 3. Quid censendum est de procrastinatione poenitentiae? — E theologia pastoralis: 1. Zakaj je treba, in kako se zamore pridigam mikavnost dajati? 2. Kaj je duhovnu storiti, če je poklican k bolniku, ki že umira a) če se še zavé in govori, b) če se še malo zavé, pa več ne govori, in c) če se nič več ne zavé? 3. Kaj bi bilo vojaškemu begunu pri spovedi za pokoro naložiti, in ali bi mu bila sv. odveza podeliti ali ne? 4. Thema concionis: Od praviga zadržanja kristjana v križih in nadlogah po reku sv. Jan. 16. 20. „Vi bote žalovali, ali vaša žalost se bo v veselje spremenila“. Vpeljava naj se izdela; deli pa, kateri bi utegnili biti 1. v zadolženih in 2. v nezadolženih križih in nadlogah, in sklep so osnovati. 5. Keršanski nauk od laži. — Ex exegesi: Explicatio paraphrastica Luc. 2, 22—35, et Hebr. c. 1.

◊ V Terst je v začetku u. m. spet nekaj kapucinarjev prišlo, kateri so bili l. 1785 v tem mestu odpravljani, potem ko se je njih družba skoz 167 let ohranila. Leti vnovič sprejeti so prevzeli duhovno oskerbnništvo velike bolnišnice.

Iz Gorice, dne 5. vel. travna 1855. — Dans leto smo rajneiga nadškofa — premiliga Frančiška Ksaverja zakopali, in s solznimi očmi od pogreba domu se vernili. Z njim se je stoterna številka v verstih vikših Pastirjev po naši deželi od svetiga Mohorja sem iz Oglezja sledé častno doveršila. Veliko je se od njegoviga naslednika semtertje govorilo in radovedno popraševalo, kdo bo drugo stotinko pričel? ali v Božje sklepe nobeden pogledati ni mogel. Samo enimu se je bila Božja namemba koj po smerti rajnkiga nekoliko razklenila, in ta je bil — naš presvetli viteški cesar. — Pravijo, de, ko so Njih c. k. apost. veličanstvo v Beču od Ksaverjeve smerti zvedili, so se prijazno k nekim Goričanam obrnili, ter v preroksim duhu rekli: „Vi Goričani ste dobriga moža zgubili, pa od takej Vam bomo družiga poslali, ki bo rajneiga vredno namestoval“. — Prerokba se je razvedrila: — prečastiti in previkši gospod Dr. Andrej Gollmayr, opat Peturski in c. k. ministerski svetovavec je prerokovani mož. — Ali se bodo pa tudi spolnile v prerokbi izustene nade? Kdor imenovaniga moža pozna, stvarice ne dvomi; marveč sleherni terdi, de Božja previdnost za Goriško nadškofijo milši skerbeti ni zamogla, kakor de ji je tega moža vladika odločila, in naš pobožni cesar so pri njegovim imenovanju resnično od Božjiga Duha navdahnjeni bili. — Preglejmo to reč malo bolj natanko:

Vemo, de mitra bi marskterimu lepo stala, pa nadškofovo palico prav sukati je redkim dano. In ravno v Gorici je k temu visoke učenosti in svete modrosti potreba. Naše ljudstvo govori čvetero jezikov, in žalostno je, ako vikši pastir s svojimi ovcami govoriti ne zna. V našim mestu je nekaj let sem v pravim oziru marsikaj želeti; tako tudi zastran razdeljenja duhovstva po škofii itd. V tistih delih službe Božje, ki se v domačim jeziku opravljajo, velike zmešnjave po nadškofii gospodarijo, n. pr. po Slovenskim ima skor vsaka duhovnija svojo šego tri Božje čednosti in grevengo moliti, po Furlanskim pa in clo v Goriškim mestu popoldansko službo Božjo v latinskim jeziku imajo, kteriga se vé de občinstvo ne razume. — In tako dalje

bi zamogel še marsikaj našeti, čimur se dosadaj ni nasprot prišlo. Božja milost nam je prečastitiga gosp. Andreja poslala, in mu tako modrost in učenost darila, de je resnično zmožen vsemu temu v okom priti. In On, ki se je še vselej in povsod za Božjo čast slavno ponasal, se tudi pri nas ne bo utruditi dal.

Nekteri tudi mislijo, de je velika dobrotljivost poglaviten značaj cerkveniga vladika. Je že res, pa mi nismo še pozabili, de Ksaverjevo dobroto je marsikdo v zlo porabil, in duhovni so si pri njem tako rekoč službe sami izbirali. Tudi sveta resnoba je večkrat vikšimu Pastirju dostojna. Andrejeva miloserčnost zna dobrotljivost z resnobo zediniti, in pa z vsako posebej modro gospodariti. In tako bo našim potrebam vslužil.

De ne bom veliko mudil, rečem: Vse, kar ljudstvo in duhovstvo v naši nadškofii zamore pričakovati od vikšiga škofa, bo zanesljivo v imenovanim previkšim Gospodu doseglo; in določim, de serčna želja vsih Goričanov je sadaj samo ta, naj bi se naš milostljivi Oče k nam priti pospešili, mi Njih apostolskiga blagoslova težko že pričakujemo. M. G.

Razgled po keršanskim svetu.

Iz Zagreba piše „kat. list“, de so imeli tudi v tem mestu ljudske duhovne vaje, Oo. Bazilej in Ayalla v hervaskim, Oo. Klinkowström, Schmude in Weiss pa v nemškim jeziku. Začetek je bil 15. p. m.; hervaska preč. Očeta so peljali presvit. vikši škof ob $\frac{3}{4}$ 8 v stolno cerkev, so poklicali sv. Duha ter jima zročili britko martro in vse duhovno pooblastenje za čas teh svetih vaj, potem stopijo na prižnico in razložé ljudem, s kterimi je bila velika cerkev gosto napolnjena, kaj de jih je nagnilo; po zgledu toliko družih škofov mision napraviti, in kako de ta posebni pomoček zamore vne- marnje v veri pretresti, merzle in mlačne ogreti, slabe uterditi, dušno mertve pa, ki terdovratno hočejo mertvi ostati, neškodljive storiti. — O $\frac{3}{4}$ 9 pa so presvitli škof gosp. Ivan Kralj s primernim govorom nemške Očete slovesno vpeljali v cerkev sv. Katarine.

Po vsih krajih se močno napravljajo in razširjajo rokodelske družbe; ravno zdaj beremo od tacih v novo napravljenih tudi v Iglavu in v Bambergi.

V Jeruzalem so prišle nune, Marije Device imenovane, latin-kiga patriarha in svete kraje obiskat. Odmenjene so za Nazaret. Latinci, maroniti, greki in turki so jih z enakim spoštovanjem sprejeli, zlasti pa se poslednji kažejo močno naklonjene do teh junaških keršanskih devic, kterih namen in poglavitno opravilo je, bolnikom streči. Kadi (turški viši) sam jih je obiskal in se jim poklonil, de so mu tako drage, kakor punčice v očesih, in jim je tudi svojo pomoč ponudil. Komaj je ljudstvo od njih prih da zvedilo, že se je na trope keršanskih in turških bolnikov njih stanovanu bližalo, zlasti tudi zmed Beduinov, ki krog Nazareta prebivajo, možje in žene. Kolikorkrat ktere zmed njih kodí gredo, žene in otroci iz Nazareta pritekajo in jim roke kušujejo. Pozneje bodo tudi šole imele.

Mili darovi.

Za katolisko rokodelsko družbo v Ljubljani.

Gosp. Janez Baumgartner 25 gld. — gosp. Jož. Eržen 25 gld. — gosp. M. Šusteršič 25 gld. — gosp. J. Mühleisen 25 gld. — gosp. Fr. Metelko 10 gld. — gosp. vodnik Jan. Nep. Šlakar 10 gld. —

Popravek. V poslednjim listu v premembah duhovšine naj se bere namesti Dregnebner: Dreysiebner, in namesti Berko: Benko.